

У Х В А Л А

КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянки України Драмарецької Валентини Григорівни щодо офіційного тлумачення положень частини першої статті 215 Цивільного кодексу України

м. К и ї в
30 червня 2016 року
№ 47-у/2016

Справа № 2-32/2016

Конституційний Суд України у складі суддів:

Кривенка Віктора Васильовича – головуючого,
Вдовіченка Сергія Леонідовича – доповідача,
Гультая Михайла Мирославовича,
Запорожця Михайла Петровича,
Касмініна Олександра Володимировича,
Колісника Віктора Павловича,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Мельника Миколи Івановича,
Мойсика Володимира Романовича,
Саса Сергія Володимировича,
Сергейчука Олега Анатолійовича,
Тупицького Олександра Миколайовича,
Шаптали Наталі Костянтинівни,

розглянув на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянки України Драмарецької Валентини Григорівни щодо офіційного тлумачення положень частини першої статті 215 Цивільного кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Вдовіченка С.Л. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. Суб'єкт права на конституційне звернення – громадянка України Драмарецька В.Г. – звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням дати офіційне тлумачення положень частини першої статті 215 Цивільного кодексу України (далі – Кодекс) щодо „обмеження встановленого частиною першою статті 1241 Кодексу права на спадкування осіб, які на час вчинення заповіту мали право на обов'язкову частку в спадщині заповідача, є підставою недійсності, в цілому або в частині його окремих розпоряджень, заповіту як одностороннього правочину“.

Необхідність в офіційному тлумаченні положень частини першої статті 215 Кодексу автор клопотання обґрунтовує наявністю неоднакового їх застосування судами України та стверджує, що це призвело та може призвести до порушення його права на набуття приватної власності в порядку, визначеному законом, передбаченого статтею 41 Конституції України.

До конституційного звернення долучено копію рішення Білоцерківського міськрайонного суду Київської області від 17 березня 2015 року, а також роздруковані з Єдиного державного реєстру судових рішень ухвали апеляційного суду Київської області від 25 серпня 2015 року, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 2 вересня 2015 року у справі, в якій Драмарецька В.Г. є стороною, та рішення судів загальної юрисдикції у справах щодо інших осіб.

2. Конституційний Суд України, розглядаючи питання про відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з прийняттям Другою колегією суддів Конституційного Суду України Ухвали від 16 червня 2016 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі, виходить з такого.

2.1. Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ у конституційному зверненні зазначається обґрунтування необхідності в офіційному тлумаченні положень Конституції України або законів України (пункт 4 частини другої статті 42); підставою для конституційного звернення

щодо офіційного тлумачення Конституції України та законів України є наявність неоднозначного застосування положень Конституції України або законів України судами України, іншими органами державної влади, якщо суб'єкт права на конституційне звернення вважає, що це може призвести або призвело до порушення його конституційних прав і свобод (стаття 94).

Зі змісту конституційного звернення вбачається, що Драмарецька В.Г., звернувшись із клопотанням щодо офіційного тлумачення положень частини першої статті 215 Кодексу, не визначила предмета тлумачення, зокрема не вказала, що саме у цій нормі, яка є відсилочною до іншої статті Кодексу, є незрозумілим і потребує роз'яснення.

За правовою позицією Конституційного Суду України невизначеність предмета тлумачення унеможлиблює здійснення офіційної інтерпретації положень Конституції України та законів України (ухвали від 26 жовтня 2011 року № 53-у/2011, від 24 вересня 2013 року № 40-у/2013, від 14 жовтня 2014 року № 88-у/2014, від 5 жовтня 2015 року № 45-у/2015).

2.2. Під неоднозначним застосуванням положень Конституції України або законів України слід розуміти різне застосування одних і тих же норм цих правових актів судами України, іншими органами державної влади за однакових юридично значимих обставин (Ухвала Конституційного Суду України від 12 травня 2010 року № 31-у/2010).

Аналіз конституційного звернення та долучених до нього матеріалів дає підстави для висновку, що автор клопотання не навів фактів неоднозначного застосування судами України положень частини першої статті 215 Кодексу, а рішення судів загальної юрисдикції у справах щодо визнання заповіту недійсним у зв'язку з правом спадкоємця на обов'язкову частку ухвалені за різних юридично значимих обставин.

Так, частина перша статті 215 Кодексу застосована у рішеннях судів загальної юрисдикції про визнання заповіту недійсним, а саме: Кіровського районного суду міста Дніпропетровська від 14 квітня 2011 року, Ізмаїльського міськрайонного суду Одеської області від 20 лютого 2012 року, Якимівського районного суду Запорізької області від 19 квітня 2012 року,

Білоцерківського міськрайонного суду Київської області від 17 березня 2015 року, якими відмовлено у задоволенні позовних вимог.

Із рішень Кагарлицького районного суду Київської області від 17 жовтня 2014 року, Рівненського міського суду Рівненської області від 3 грудня 2014 року вбачається, що питання про визнання заповіту недійсним не було предметом їх розгляду.

У рішеннях Ленінського районного суду міста Запоріжжя від 12 вересня 2007 року, Кобеляцького районного суду Полтавської області від 25 грудня 2007 року, Томашпільського районного суду Вінницької області від 20 лютого 2008 року, Томаківського районного суду Дніпропетровської області від 15 квітня 2010 року, Петровського районного суду міста Донецька від 22 червня 2010 року, Володарського районного суду Київської області від 22 жовтня 2012 року, Сихівського районного суду міста Львова від 23 грудня 2014 року частина перша статті 215 Кодексу не застосовувалася.

Згідно з правовою позицією Конституційного Суду України надані суб'єктом права на конституційне звернення матеріали, у яких відповідні положення Конституції України або законів України не застосовувалися, не можуть бути розглянуті Конституційним Судом України як такі, що підтверджують неоднозначне застосування таких положень судами України, іншими органами державної влади (Ухвала від 26 жовтня 2011 року № 54-у/2011).

Отже, конституційне звернення не відповідає вимогам статей 42, 94 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі за пунктом 2 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України, цим законом.

Враховуючи викладене та керуючись статтею 153 Конституції України, статтями 42, 45, 50, 94 Закону України „Про Конституційний Суд України“, Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянки України Драмарецької Валентини Григорівни щодо офіційного тлумачення положень частини першої статті 215 Цивільного кодексу України на підставі пункту 2 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України, цим законом.

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ